

توسط خمینی صادر شده است. وی دو هفته بعد در حالتی که اعدامها هم چنان ادامه دارد، در نامه‌دیگری خطاب به قاضی شرع و دادستان تهران ضمن بی‌ثمر خواندن اعدامها تأکید می‌کند که «مجاهدین خلق یک منح فکر و برداشت هستند، یک نحو منطق است و منطق غلط را با منطق صحیح باید جواب داد باکشتن حل نمی‌شود بلکه ترویج می‌شود».

این نامه‌ها به خودی خود گویاست و نیازی به هیچ گونه تفسیری ندارند. این سطور نه فقط شقاوت جلادان، بلکه ابعاد مقاومت و پاکبازی فهرمانان در زنجیر و حمایت گسترده اجتماعی از مجاهدین را هم منعکس می‌کند. البته این اعتراضها چیزی نبود که خمینی برکسی، حتی اگر متظری باشد، بپخشاید. به همین خاطر چند ماه بعد خمینی به یک جراحی بزرگ سیاسی دست زد و او را از جانشینی خود عزل کرد و به این ترتیب خمینی خود شخصاً به بی‌آینده بودن حکومتش گواهی داد.

در این عکس که در سال ۶۷، پس از کشف یک گور جمعی در حوالی تهران گرفته شده، چهره یکی از شهیدان و پای یک شهید دیگر دیده می شود. به دنبال انتشار این عکس در نشریه مجاهد شماره ۴۰۲، خانواده این شهید چهره فرزند خود مجاهد شهید یوسف هبیدی را شناسایی نموده و مشخصات او را برای نشریه مجاهد ارسال کردند.

شهید یوسف هبیدی، کارگر مجاهد خلق، در سال ۱۳۶۰ در مسجد سلیمان دستگیر شد. رژیم از آغاز اعلام کرد که یوسف هبیدی طی درگیری با پاسداران به شهادت رسیده و هیچ نام و نشانی از محل دفن او به خانواده اش نداد. خانواده هبیدی تا پیش از انتشار این عکس در نشریه مجاهد از معرفت فرزندشان بی خبر بودند. با شناسایی این عکس از سوی خانواده هبیدی مشخص شد که جلادان خمینی، یوسف را به مدت ۷ سال در سیاه چالهای خود نگهداشته بودند. یوسف هبیدی به دلیل مقاومت قهرمانانه اش در مقابل دشمنان در شمار کسانی بود که بر اساس طرح رژیم برای قتل عام زندانیان سیاسی، به عنوان «زندانی خطرناک» از زندانهای شهرستانها به اوین و گوهردشت منتقل شده بود.

www.KetabFarsi.com

که کوهی است
آرم بده در
گوشه‌ای ...
مجاهد شهید پرویز
سلیمانی با تصویری از
سنگ مزارش

مزار مجاهد شهید
سکینه دلفی دریسکی
از گورهای جمیع
زندانیان سیاسی در
اهواز

www.KetabFarsi.com

اعترافات
سردمداران رژیم
به قتل عام وحشیانه
زندانیان سیاسی

اعتراف سودداران رژیم

به قتل عام و حشیانه زندانیان سیاسی

خامنه‌ای:

"اعدام می کنیم و با این مسئله شوخی نمی کنیم"

خامنه‌ای در جلسه پرسش و پاسخ در دانشگاه تهران، در پاسخ به سؤال مكتوب دانشجویان گفت: «اما اعدامیها، اعدامهای دستجمعی در ایران ... رادیو منافق هم همین را می گوید. مگر ما مجازات اعدام را لغو کردیم؟ نه! ما در جمهوری اسلامی مجازات اعدام را داریم برای کسانی که مستحق اعدامند... این آدمی که توی زندان، از داخل زندان با حرکات منافقین که حمله مسلحانه کردند به داخل موزهای جمهوری اسلامی ... ارتباط دارد، او را به نظر شما باید برایش نقل و نبات ببرند؟ اگر ارتباطشان با آن دستگاه مشخص شده، باید چکارش کرد؟ او محکوم به اعدام است و اعدامش هم می کنیم. با این مسئله شوخی که نمی کنیم».

سؤال و جواب دیگر: «علت بی توجیهی کامل جمهوری اسلامی به مسائل حقوق بشر و اجازه ندادن به کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل برای بررسی این مسئله چیست؟ و علت اعدامهای مشکوک در ایران، آیا اعدامهای قبلی، تاکنون توانسته که دردی را دوا بکند؟» خامنه‌ای: «این لحن سؤال، لحن همین سؤال رادیوهای بیگانه و بعضی از محافل بیگانه است. آن که می نویسد علت بی توجیهی کامل به مسائل حقوق بشر چیست، ما این را قبول نداریم، قبول نداریم ما، به هیچوجه».

خامنه‌ای سپس گفت: «آنهای که علیه ما در دنیا راجع به حقوق بشر حرف می زند، آنها دلشان می خواهد منافقین و دشمنان نظام و کسانی که قصد براندازی این

نظام را دارند، هر کاری می خواهند بکنند: نظام در مقابل اینها هیچ عکس العملی نشان ندهد... نمی شود، این برخلاف مصالح مردم است، برخلاف مصالح انقلاب است... ما اجازه نمی دهیم که این نماینده‌ی حقوق بشر بیاید...^{۱۰}

رادیو رژیم - ۱۵ آذر ۶۷

وفسنجانی:

«بنا داشتند در کشور یک کار تخریبی وسیع را انجام بدهند، مجازات شدند»
 «افرادی هستند که خیانت می کنند، مستحق مجازاتند خوب مجازات اعدام می شوند. مثلاً همین جریان اخیر عملیات مرصاد که اتفاق افتاد، مسئولین، با اسیرانی که از آنها گرفتند، درآوردن... روشن شد که کسانی بودند در داخل کشور که معترض بودند با این جنایتی که مشترکاً عراق و منافقین بعد از اعلام آتش بس انجام دادند... بنا داشتند در کشور یک کار تخریبی وسیع را انجام بدهند، خوب آنها مجازات شدند».

رادیو رژیم - ۱۶ آذر ۶۷

آخوند انصاری (رئیس دفتر خمینی):

«در زندان تشکیلات داشتند، پس از عملیات مرصاد اعدام شدند»
 «عدد ای از زندانیان در زندان تشکیلات داشتند که پس از عملیات مرصاد کشف شد. لذا اینان که تعداد بسیار کمی (۱) بودند پس از عملیات اعدام شدند»
 روزنامه کیهان - ۲۸ اردیبهشت ۶۸

قاضی القضاط خمینی، موسوی اردبیلی:

«باید از دم اعدام بشوند»
 «قوه قضائیه در فشار بسیار سخت است... که چرا اینها اعدام نمی شوند باید از دم اعدام بشوند. دیگر از محکمه و آوردن و بردن پرونده محکومین خبری نخواهد بود».
 رادیو رژیم - ۱۵ مرداد ۶۷

محتممی وزیر کشور وقت رژیم:

«تمام کسانی که دستگیر شده‌اند و یا کسانی که به آنها پیوستند، اعدام شده‌اند»
 «جرائمی وجود دارد که مستحق اعدام می باشد و طبق قانون، هر گروهی که ملاح بردارد و آدم بکشد مستحق اعدام است و در نتیجه طبیعی است که مجاهدین مجازاتشان

اعدام باشد و تمام شایعاتی که درست شده مربوط به کسانی است که در عملیات مرصاد اعدام شده‌اند».

محتممی در ادامه گفت: «برای فیصله دادن به این مسئله باید بگوییم که تمام کسانی که دستگیر شده‌اند یا کسانی که به آنها پیوستند اعدام شده‌اند».

در مصاحبه با هفته نامه لبنانی المستقبل - ۶ اسفند ۷۶

«همه شان را به قتل رساندیم»

دولت ایران رسماً و تقریباً با غرور و تکبر اعلام می‌کند که کلیه زندانیان سیاسی که در زندانهای کشور بودند، اعدام شده‌اند. تأییدیه‌ی تنفرآمیز وزیر کشور تهران، طی مصاحبه بی‌با یک روزنامه‌ی لبنانی انجام شده است.

«همه شان را به قتل رساندیم». خبر متأثرکننده از طرف یک منبع غیرقابل تردید، وزیر کشور رژیم ایران، علی اکبر محتممی درباره زندانیان سیاسی در زندانهای ایران می‌باشد. مقام بالای دولت در تهران با خونسردی در یک مصاحبه با مجله‌ی Lebanon's Future (آپوزیسیون سیاسی داخلی) اعلام کرد، «برای این که یک پار برای همیشه ترتیب این کار (آپوزیسیون سیاسی داخلی) داده شود، تمامی کسانی که دستگیر شدند و کسانی که به آنها پیوستند، اعدام شده‌اند». آنها علیه مردم اعلان جنگ کرده بودند».

در یک هذیان گویی بنیادگرایانه، این وزیر افزود: «کشند و کشته شدند. هر کسی که از اسلحه برای کشتن استفاده کند سزاوار اعدام است. طبیعی است که مجاهدینی که این اعمال جنایتکارانه را انجام داده‌اند، اعدام شوند».

اویتا - ۱۹ اسفند ۷۶

«تمام مخالفین در زندانهای ایران اعدام شده‌اند»

«روز دوشنبه به نقل از علی اکبر محتممی وزیر کشور رژیم ایران گفته شد که تمام مخالفین در زندانهای ایران اعدام شده‌اند». محتممی به مجله‌ی عربی زبان Lebanon's Future پاریس گفت: «برای این که این مسئله برای همیشه روشن شود، تمام آن کسانی که دستگیر شده بودند و آنها بی‌با که به آنان پیوسته بودند، تماماً اعدام شده‌اند».

هاشمی رفسنجانی، رئیس مجلس در مصاحبه با تلویزیون فرانسه در اوایل این ماه اعدام مخالفین را در ایران تصدیق کرده بود».

خبرگزاری رویتر - ۱۳۶۷/۸/۱۴

وزیر کشور رژیم ایران تأیید کرد که، تمام کسانی که دستگیر شدند و همه کسانی که به آنها پیوستند اعدام شدند

شکایات مخالفان رژیم ایران به سازمان ملل متحد، توسط وزیر کشور رژیم خمینی تأیید می شود. خمینی در عرض ۶ ماه ۱۴۰۰ از زندانی سیاسی را اعدام کرده است. در یک مصاحبه با هفته نامه عربی المستقبل، علی اکبر محتشمی، وزیر کشور رژیم ایران، این مطلب را تأیید کرد. چیزی که بیش از یک تردید بود. وزیر کشور رژیم ایران تأیید کرد که، برای این که یک بار برای همپشه ترتیب این کار داده شود، تمام کسانی که دستگیر شدند و همه کسانی که به آنها پیوستند اعدام شدند. محتشمی در خاتمه گفت هر کس که علیه مردم اعلام جنگ کند و کشتار راه بیندازد، شایسته کشته شدن است.

مجاهدین خلق اظهار داشتند که از دبیرکل سازمان ملل متحد خواستار اعزام یک هیأت بین المللی برای بررسی وضعیت زندانیان در زندانهای رژیم ایران شده‌اند. مخالفان تأکید کردند که خیلی روشن است که رژیم خمینی فقط یک پیام دارد؛ سرکوب، تفتیش عقاید، تروریسم و تنفر کور نسبت به تمدن و انسانیت. از نظر مجاهدین، دولت تهران متعلق به جامعه بین المللی نیست. تنها جواب منطقی، که از تمام دنیا انتظار می‌رود، قاطعیت با قطع روابط دیپلماتیک و تحریم تسلیحاتی و نفتی است. در اطلاعیه مجاهدین تأکید می‌شود که «موج اعدامهای سیاسی در ایران بدون وقه ادامه دارد».

ایل ژورناله (ایتالیا) - ۹ اسفند ۷۶

ولایتی وزیر خارجه وقت رژیم:

زندانیانی که در این ماههای اخیر اعدام شده‌اند مجاهدین خلق بوده‌اند «در این کشور کسانی که (اقدام به مبارزه مسلحه می‌کنند) باید کشته شوند و این قانون است... زندانیانی که در این ماههای اخیر اعدام شده‌اند مجاهدین خلق بوده‌اند که سعی داشتند به داخل خاک ایران پیشروی کنند. سایر اعدام شدگان نیز به قتل شخصیت‌های سیاسی اعتراف کرده بودند».

روزنامه فرانسوی لوپوئن - ۱۷ بهمن ۷۶

لاریجانی معاون وزیر خارجه وقت رژیم:

«هزار نفر دو هزار نفر چیز زیادی نیست»

تلوزیون بی‌بی‌سی، کانال ۲، برنامه بی‌پرامون موج اعدام زندانیان سیاسی پخش نمود. در این برنامه که عنوان آن «در داخل ایران آیت الله» بود، گزارشگر تلویزیون بی‌بی‌سی از تهران گفت: «مخالفان رژیم می‌گویند که در رأس مبارزه رژیم علیه

فاچاقچیان مواد مخدر، یک قضیه سراسری علیه مجاهدین وجود دارد. مجاهدین تنها اپوزیسیون سازماندهی شده و مسلحانه علیه رژیم هستند. از زمان آتش بس تعداد اعدامها در ایران به طور ثابت رو به فزونی بوده است. دولت ادعایی کند که آنها یا فاچاقچی محکوم شده مواد مخدر یا مجاهدین دستگیر شده بوده اند. منابع اپوزیسیون در خارج از ایران از ۱۱۰۰ کشtar سیاسی صحبت می کنند. عفو بین الملل لیست اسامی ۱۰۰۰ تن را منتشر کرده است. [اما] دولت ایران هیچ رقمی را گزارش نکرده است».

در این قسمت برنامه تلویزیون بی. بی. سی بخشایی از مصاحبه گزارشگر خود را با لاریجانی، معاون وزیر امور خارجه خمینی، در تهران پخش نمود. لاریجانی در پاسخ به این سؤال خبرنگار که پرسید: «چند اعدام از این نوع از زمان آتش بس وجود داشته است؟» گفت: «من دقیقاً نمی دانم. فکر نمی کنم تعداد زیادی باشد... هزار نفر دو هزار نفر چیز زیادی نیست. ما دو میلیون افغانی و بیش از نیم میلیون عراقی را غذا می دهیم...!»

گزارشگر تلویزیون دوباره از لاریجانی پرسید: «آیا شما می خواهید بگویید که از زمان آتش بس هیچ گونه اعدام سیاسی در ایران انجام نگرفته است؟»

معاون وزیر امور خارجه خمینی، که آشکارا در مخصوصه افتاده بود، گفت: «من نمی توانم آن را بگویم. چون ما افرادی را در زندان داشتیم که متهم به فعالیت مسلحانه علیه کشور بوده اند. آنها در انتظار بوده اند و هنوز هم هستند تا به درستی محاکمه شوند و ممکن است که مجاز اشان اعدام باشد».

کanal ۲ تلویزیون بی. بی. سی - ۲۴ بهمن ۶۷

ابلاغ دستور قتل عام توسط خمینی به موسوی خویینی‌ها

«امام خمینی، دادستان انقلاب، حجت‌الاسلام خویینی‌ها، را احضار کرد تا به وی ابلاغ کند که از این پس تمام مجاهدین، که در زندانها یا جاهای دیگر هستند، باید به مثابه محارب با خدا محسوب گردیده و در نتیجه کشته شوند...»

روزنامه فرانسوی لو موند، در روز ۱۱ اسفند ۶۷

اظهارات وقیحانه آخوند کروبی در باره قتل عام زندانیان سیاسی

آخوند مهدی کروبی، دبیر «مجمع روحانیون مبارز» در پاسخ به احمد متظری: «احمد عزیز! شما در مصاحبه خود در مورد منافقان زندانی که بر سر موضع خود ماندند

و به سزای اعمالشان رسیدند جمله‌ای به کار برداشت که شگفت‌انگیز است. منافقان محاربی که در آن دوران هر روز در کوی و بروز، نماز جمعه‌ها و یا اماکن مهم دولتی آن ترورها، بمیگذاریم و جنایتها را انجام دادند و بسیاری از مردم انقلابی و در صحنه و یا مسئولان مملکتی را به شهادت رساندند تا آنجا که هنوز داغ ایشان و فقدان وجودشان کاملاً محسوس است و با این که به ایشان این امکان داده شد که توبه کنند و به آغوش ملت و نظام اسلامی بازگردند تا در جرایم آنها تخفیف نیز داده شود، می‌بینیم که عده‌ای از ایشان بر مواضع باطل خود پافشاری می‌کنند و قبل از پیروزی سپاهیان اسلام در عملیات مرصاد در درون زندان آشوب به راه می‌اندازند و آن دسته از زندانیان که به نظام اسلامی اظهار وفاداری کرده‌اند را کنک می‌زنند. وقتی با این افراد برخورد می‌شود شما از آن به عنوان "خون به ناحق ریخته شده" یاد می‌کنید!»

روزنامه جمهوری - ۱۳ مرداد ۷۸

اسامی قعده‌ای
از دست اندکاران
و شکنجه‌گران
در جریان قتل عام

قد کو ضروری:

لا جوردی، سرد ذخیره پلید اوین، بارها گفته بود: «تصور نکنید روزی سازمان خواهد آمد و در سلوالها را به روی شما باز خواهد کرد. قبل از چنین اتفاقی همگی شماها مرده اید. برای هر سلوالی چند نارنجک در نظر گرفته ایم».

قبل از ذکر اسامی شماری از دست اندکاران و شکنجه گران و عاملان اعدامها در جریان قتل عام ضرورتاً بایستی اشاره کنیم که اسامی حاضر تنها بخش کوچکی از دست اندکاران و حاضران رویت شده در صحنه ها توسط شماری از زندانیان باقیمانده است.

اسامی تعدادی از دست اندکاران

و شکنجه‌گران در جریان قتل عام

مسئولان و آمران اصلی قتل عام زندانیان در اوین و گوهردشت

- ۱- آخوند جعفر نیری: رئیس دادگاههای انقلاب اسلامی تهران و رئیس هیئت کمیسیون مرگ
- ۲- مرتضی اشرافی: دادستان ضد انقلاب تهران، از اعضای اصلی کمیسیون مرگ
- ۳- آخوند ابراهیم رئیسی: معاون دادستان تهران و از اعضای اصلی کمیسیون مرگ
- ۴- آخوند اسماعیل شوشتاری: رئیس سازمان زندانها و از اعضای اصلی کمیسیون مرگ وی به طور مستقیم در تصمیم گیری اعدام زندانیان نقش داشت و به پاس این خدمات، رفستجانی وی را وزیر دادگستری کابینه خود در سال ۶۸ نمود و هم اکنون نیز با همین سمت در کابینه خاتمی می‌باشد.
- ۵- آخوند محمد ریشه‌ری: وزیر اطلاعات و از مسئولان و آمران اصلی قتل عام
- ۶- حسن حبیبی: وزیر دادگستری و از مسئولان و آمران اصلی قتل عام
- ۷- محمد موسوی خوئینیها: دادستان انقلاب کل کشور، یکی از بالاترین آمران قتل عام، خمینی جlad حکم قتل عام زندانیان سیاسی را به همین شخص ابلاغ کرده بود. وی مدیر روزنامه سلام می‌باشد.
- ۸- عباس عبدی: معاون دادستان انقلاب کل کشور، سخنگوی دانشجویان «خط امام» در جریان گروگانگیری دیپلماتهای آمریکایی در تهران. وی از سال ۶۹ سردبیر روزنامه

سلام و در سال ۷۰ مسدییر هفته نامه بهار شد.

۹- موسی واعظی: از مسئولان وزارت اطلاعات در زندان اوین - با نام مستعار زمانی (حاجی زمانی)، از فعالترین عناصر در قتل عام زندانیان در سال ۶۷ بود. وی از مقامات بالای وزارت اطلاعات می‌باشد و از سال ۶۸ به بعد با حفظ سمت در وزارت اطلاعات رئیس اوین شد.

۱۰- آخوند سیدحسین مرتضوی: رئیس زندان اوین - از عوامل اصلی در سرکوب شکنجه و اعدام زندانیان تا بعد از قتل عامها، وی کاندیدای نمایندگی مجلس از زنجان بود.

۱۱- شیخ محمد مغیثه‌ای: رئیس زندان گوهردشت - وی با نام مستعار ناصریان در ابتدا بازجوی سابق شعبه ۳ اوین بود. از سال ۶۴ دادیار قزلحصار و سپس گوهردشت شد. سال ۶۶ رئیس زندان گوهردشت بود. وی فعالترین عنصر در قتل عامها گوهردشت در سال ۶۷ بود. از سال ۶۹ بازپرس در دادستانی انقلاب اسلامی (واقع در خیابان معلم) بوده است.

۱۲- بشیری: از حکام شرع اصلی و قدیمی اوین. در زمان قتل عامها در بعضی از دادگاهها که بنا به دلایلی نیری نمی‌توانست شرکت کند به جای او شرکت می‌کرد.

۱۳- احمد پورمحمدی: از مسئولان اصلی و مهم وزارت اطلاعات رژیم - وی از مسئولان اصلی هیأت مرگ بود. پورمحمدی سابق طولانی در سرکوب و شکنجه زندانیان سیاسی داشته و از قساوت زیادی برخوردار است.

۱۴- محمد شریف زاده: معروف به محمدی، مسئول حفاظت دادستانی و مسئول تیم ضربت در بند ۲۰ زندان اوین - وی مدیر کل معاونت امنیت داخلی وزارت اطلاعات کابینه خاتمی، یکی از جانی‌ترین عناصر رژیم آخوندی است که در قتل عامها سال ۶۷ مستقیماً شرکت داشت.

۱۵- مجتبی حلوایی: معاونت انتظامی اوین - از نفرات اصلی اجراءکننده اعدامها بود وی از پاسداران و شکنجه گران قدیمی اوین می‌باشد که در کنار لا جوردی جنایات بسیاری علیه زندانیان مرتکب شده است. حلوایی سپس مسئول انتظامی و امنیتی زندان شد و در جریان قتل عامها نقش اصلی را در انتخاب زندانیان برای بردن به دادگاه و اعدام داشت.

۱۶- محمد توانا: سرپازجوی وزارت اطلاعات - از زمانی که به کمیته مشترک رفت نامش به «۳۴۰» تغییر کرد.

- ۱۷- فاتحی: مسئول اطلاعات کرج - سر شکنجه گر کرج مستقر در زندان گوهردشت عضو هیأت قتل عام برای متهمین دادستانی کرج که نقش فعالی در قتل عام زندانیان محکوم کرج داشت.
- ۱۸- نادری: دادستان وقت کرج. امضائتندۀ حکم اعدام کرجیها در قتل عام زندانیان گوهردشت
- ۱۹- مرتضی صالحی: با نام مستعار صبحی از سال ۶۱ تا ۶۴ رئیس زندان گوهردشت بود. مبتکر انواع شکنجه‌های ضد انسانی که اغلب منجر به مرگ و یا دیوانگی زندانی می‌شد. از عوامل اصلی تجاوز به زندانیان زن در گوهردشت بود. صبحی مدتی بر کنار شد ولی در سال ۶۸ دوباره به ریاست زندان گوهردشت رسید. وی از نزدیکان لاجوردی می‌باشد.
- ۲۰- پیشوای (نام مستعار): سرباز جوی شعبه یک اوین - از عوامل اصلی شکنجه، اعدام و تجاوز به زندانیان است. پیشوای ابتدا سرباز جوی شعبه یک اوین بود. اما از سال ۶۸ رئیس زندان اوین شد. او یکی از کثیف‌ترین بازجویانی است که دارای پرونده‌های متعدد غیر اخلاقی می‌باشد. پیشوای از نزدیکان لاجوردی بود.
- ۲۱- فکور: از بازجویان اصلی شعبه ۷ اوین. در سال ۶۴ مدتی رئیس زندان اوین بود. فکور از عوامل اصلی شکنجه و اعدام و تجاوز به زندانیان می‌باشد.
- ۲۲- فروتن: از مسئولان زندان اوین و گوهردشت - در سالهای ۶۴ و ۶۵ مدتی رئیس زندانهای اوین و گوهردشت بود.
- ۲۳- میثم: از مسئولان زندان اوین - وی مدتی مسئول زندان عادل آباد شیراز بود. از سال ۶۳ تا ۶۵ مسئول زندان قزل‌حصار شد، در اواخر سال ۶۵ به ریاست زندان اوین رسید. وی از عوامل سرکوب و شکنجه در تهران و شیراز بوده است.
- ۲۴- اسلامی: سرباز جو شعبه ۷ اوین - از شکنجه گران اصلی اوین، مسئول شکنجه، کشتار و تجاوز به زندانیان بود. زندانیان زیادی را در زیر شکنجه به قتل رسانده است.
- ۲۵- راوندی: از حکام شرع دادگاههای اوین - وی از عناصر اصلی در دادن احکام اعدام و شکنجه زندانیان بود.
- ۲۶- حسین زاده: مدیر داخلی زندان اوین - وی از عناصر مرتجم در زمان شاه و از همان سالها جزو دارودسته لاجوردی بود. از سال ۶۰ مدیر داخلی زندان شد و از عناصر فعال در جریان قتل عامها در اوین بود.
- ۲۷- سید مجید ضیایی: دادیار زندان اوین - از بازجویان قدیمی اوین و از عاملین شکنجه

و اعدام و تجاوز می باشد. او در زمان قتل عامها دادیار زندان بود و بعد از قتل عام دوباره بازجو شد. سید مجید مستول بازجویی ازکسانی است که در ارتباط با مازمان دستگیر می شوند. هم چنین مدیریت ساختمان دادستانی در قسمت آسایشگاه اوین را داشت. وی بازجوی مجاهد شهید مهرداد کلانی، هنگامی که به خاطر دیدار با گالیندوپل دستگیر شد، بوده است. مهرداد در نامه اش به کاپیتورن به او اشاره کرده است.

۲۸- جوهري فرد: از مسئولان زندان - با نام مستعار مهدوي. او تا آخر سال ۶۴ رياست زندانهاي دادستانی در تهران را به عهده داشت وی از تجار بازار می باشد و از نزديکان لا جوردي می باشد. از سال ۶۸ رئيس زندان قصر بود.

۲۹- محمد خاموشی: از مسئولان سرکوب و شکنجه. وی در گذشته مستول واحد يك زندان قزل حصار و معاون زندان بود. در همان زمان مسئوليت «قبراهای قزل حصار را به عهده داشت. افراد زیادی در آن جا به ناراحتیهای روانی دچار شدند. وی بعدا از مسئولان گمرک مهر آباد شد.

۳۰- مجید قدوسی: از مسئولان سرکوب و شکنجه. از پاسداران قدیمی اوین و از عوامل شکنجه و اعدام و تجاوز به زندانیان می باشد. وی از سال ۶۴ تا ۶۵ مستول آموزشگاه اوین بود و سپس حکم دادیاري گرفت. مجید قدوسی مدتی مستول گرفتن مصاحبه از زندانیان بود. او در سال ۶۸ مسئوليت استادیوم آزادی را بعد از شورش مردم در این استادیوم به عهده گرفت.

اسامي بوخى پاسداران و شکنجه گران و دست اندر کاران قتل عام در اوين

۳۱- قاسم كبيرى: معاون رئيس زندان اوين - وی از پاسداران قدیمی اوین، مدتی معاونت آموزشگاه و مدتی نيز در بند ۲۵ قدیم مشغول به کار بود. در سال ۶۷ وی معاون رئيس زندان اوین بود. قاسم كبيرى از جمله در سال ۷۱ يك زندانی عادی را زير ضربات مشت و لگد خود کشت.

۳۲- ابراهيمى: رئيس کارگاه اوين

۳۳- حاج مهدى: مستول آموزشگاه اوين - وی از مسئولان سرکوب و ضرب و شتم زندانیان بود. وی از سال ۶۰ نقش مستقیمی در سرکوب و شکنجه زندانیان داشت. حاج مهدى همچنین در مراسم حج سال ۶۶ که منجر به کشته شدن صدھانفر در مکه شد

نقش مستقیمی داشت و از عناصر تحریک کننده به وجود آمدن آن فاجعه بود.

۴۴- حمید کریمی: از پاسداران قدیمی اوین، مدتی در آنجا بازجویان را در شکنجه زندانیان یاری می کرد. در سال ۶۱ معاونت آموزشگاه اوین را عهده داشت. در سال ۶۸ مسئول ورزش در اوین شد و با حفظ سمت مسئول استادیوم امجدیه نیز بود.

۴۵- قاسمی: معاون آموزشگاه در زندان اوین - وی معروف به مهندس بود.

۴۶- محمد صادقی: از مدیران زندان اوین - معاون آموزشگاه اوین تا سال ۶۵ و بعد از آن در مدیریت اوین نقش فعال داشت.

۴۷- رحیمی: پاسدار زن، مسئول کل بندهای زنان زندان اوین - وی نظردهنده در مورد اعدامهای اوین بود. رحیمی یک پاسدار زن ۴۵ ساله در بند زنان اوین بود. او به دلیل خوش خدمتیهاش از پاسداری در سالن ملاقات ارتقاء پیدا کرد و مسئول کل بندهای زنان شد. در کنار او پاسداران دیگری چون فاطمه جباری، نجفی، محمدی، نظری، علیان و زیستی بودند که در برخوردهند و کینه یی کردن مثل رحیمی بودند.

۴۸- مجید فرنگ: بازجوی شکنجه گر زندان اوین بند خواهران

۴۹- اکبری: پاسدار زن، مسئول آسایشگاه بند انفرادی بند زنان - وی نظردهنده در مورد اعدامهای اوین بود

۵۰- حاج کربلایی: مسئول ملاقات زندان اوین - وی یکی از نزدیکان لا جوردی بود. وی از تجار بازار و از شرکای کارگاه اوین است. در آن جا در ازای مزد بسیار ناچیزی به زندانیان کار بسیاری از آنان می کشیدند و از این طریق پولهای هنگفتی به جیب می زدند. وی فشارهای زیادی بر خانواده های زندانیان سیاسی و حتی عادی می آورد.

۵۱- حاج ناصر: مسئول بندها و انتقال زندانیان.

۵۲- حستی: دادیار و از شکنجه گران اوین.

۵۳- حداد: دادیار زندان و از شکنجه گران و عوامل سرکوب در اوین.

۵۴- حاج شیرینی: از مسئولان کارگاه اوین.

۵۵- ناصر آقامی: از مسئولان کارگاه اوین.

۵۶- حاج مراد: از مسئولان کارگاه اوین.

۵۷- عباس نیموري: از مسئولان کارگاه اوین.

۵۸- عباس شیرازی: از گروه ضربت دادرسای انقلاب - از عوامل اصلی اجراکننده اعدامها

۵۹- عباس فتوت: از پاسداران قدیمی اوین که بعدها افسر نگهبان شد. وی نقش فعالی

- در قتل عام زندانیان در سال ۶۷ داشت.
- ۴۵- عباس خزائی: از پاسداران اوین. وی از جمله پاسداران شقاوت پیش در سرکوب و شکنجه زندانیان بود و در جریان قتل عامها نقش فعالی را داشت.
- ۴۶- رمضانی: از پاسداران قدیمی اوین در قسمت آموزشگاه. وی نقش فعالی در سرکوب زندانیان داشت و در قتل عام زندانیان در سال ۶۷ نیز فعال بود.
- ۴۷- مجید سرلک: از پاسداران قدیمی اوین، مدتی در میدان تیر زندان به زدن تیر خلاص و حمل جنازه اشتغال داشت. وی معتاد به مواد مخدر است.
- ۴۸- شریفی منش: از پاسداران فعال اوین و عامل اجرایی اعدامها.
- ۴۹- زرین گل: از پاسداران فعال اوین و عامل اجرایی اعدامها از بند ۲۰ زندان اوین که متعلق به وزارت اطلاعات بود.
- ۵۰- محمد الله بخشی: از پاسداران فعال اوین و عامل اجرایی اعدامها.
- ۵۱- محمود: از پاسداران فعال اوین و عامل اجرایی اعدامها.
- ۵۲- حمزه لاوندی: از پاسداران فعال اوین و عامل اجرایی اعدامها.
- ۵۳- جهانگیر اسماعیلی: از پاسداران اوین و از عوامل فعال در جریان قتل عام.
- ۵۴- محمد الهی: از پاسداران اوین که در بسیاری از اعدامهای قتل عام حضور داشت.
- ۵۵- پاسدار هاشم ایلخانی: از پاسداران با سابقه اوین است.
- ۵۶- پاسدار موسوی: از پاسداران قدیمی و از عوامل سرکوب زندانیان در اوین در قسمت آسایشگاه.
- ۵۷- صابری: یکی از پاسداران زن اوین و کسی که زندانیان را شلاق می‌زد.
- ۵۸- حاج رضایی: از پاسداران فعال اوین.
- ۵۹- حاج امجد: از پاسداران فعال اوین.
- ۶۰- علی رضوانی (جیحونی): از بند ۲۰ زندان اوین - از عوامل اصلی اجراء کننده اعدامها
- ۶۱- عباس خضرائی: پاسدار در آموزشگاه اوین و عوامل اجرایی قتل عام
- ۶۲- عطاء فروغی: مشول بهداری زندان اوین - اجساد زندانیان قتل عام شده را معاينه و شهادت آنها را تأیید می‌کرد
- ۶۳- دکتر میرزاپی: مشول دفتر لاجوردی - اجساد زندانیان قتل عام شده را معاينه و شهادت آنها را تأیید می‌کرد
- ۶۴- سید عباس ابطحی: راننده نیری حاکم شرع اوین و از عوامل اصلی شکنجه و اعدام

و تجاوز. وی معروف به سید، سابقاً پاسدار محافظ لاجوردی بود. او خواهرش را صیغه لاجوردی کرده بود تا هرچه بیشتر به وی نزدیک بشود.

اسامی بونخی پاسداران و شکنجه گران و دست اندر کاران قتل عام در گوهردشت

- ٧٠- عرب: دادیار ناظر زندان گوهردشت
- ٧١- داوود لشکری: مسؤول انتظامی و امنیتی گوهردشت - وی مدتی نیز سرپرست زندان بود. از شکنجه گران اصلی گوهردشت که در جریان قتل عامها نقش فعال و مهمی را داشت.
- ٧٢- حمید عباسی: وی از پاسداران سالن ٦ اوین بود که نقش اساسی در سرکوب زندانیان داشت. به همین خاطر ارتقا یافته و دادیار اوین شد. وی یکی از عناصر فعال در قتل عامها در گوهردشت بود. از سال ٦٨ نیز دوباره دادیار اوین شده است.
- ٧٣- مجید تبریزی: معروف به مجید لره پاسدار گوهردشت بود در اثر خوش خدمتیهاش در سرکوب و شکنجه زندانیان به مدیریت داخلی زندان ارتقاء یافت و در سال ٦٦ به آسایشگاه اوین انتقال یافت.
- ٧٤- خاکی: مسئول ملاقات گوهردشت، مسئول بسیار فعال صحنه اعدام در جریان قتل عامها.
- ٧٥- بیات: مسئول بهداری گوهردشت - از عناصر فعال در قتل عامها بود. در اعدام مجاهد شهید ناصر منصوری که دچار قطع نخاع شده بود، نقش فعال داشت و او را به همراه چند پاسدار از بهداری با برانکارد به محل اعدام برداشتند.
- ٧٦- مرتضی رویایی (فرج): از پاسداران قدیمی گوهردشت که به سمت افسر نگهبانی ارتقاء یافت از عناصر اصلی در قتل عام زندانیان در گوهردشت بود.
- ٧٧- علی جاسم: پاسدار گوهردشت از عوامل اصلی در قتل عامها در گوهردشت. او به سمت افسر نگهبانی ارتقاء یافت.
- ٧٨- عادل: مسئول فروشگاه در زندان گوهردشت. مسئول بردن زندانیان به محل اعدام در جریان قتل عامها بود.
- ٧٩- مصیب سرلک: از پاسداران فعال در جریان قتل عام زندانیان گوهردشت
- ٨٠- حاج خانی: از پاسداران گوهردشت و از عوامل فعال در جریان قتل عام.
- ٨١- غلامی: از پاسداران گوهردشت و از عوامل فعال در جریان قتل عام.

- ۸۲- جواد: معروف به شش انگشتی، از شکنجه گران قدیمی زندان گوهردشت که در زمان قتل عامها کارهای حقوقی قبل از اعدام را انجام می داد.
- ۸۳- عباس کولی وند: از پاسداران قدیمی اوین و گوهردشت، در زمان قتل عامها نقش فعالی داشت.
- ۸۴- شیرازی: از پاسداران فعال گوهردشت و عامل اجرایی حکم اعدامها
- ۸۵- داوود: از پاسداران فعال گوهردشت.
- ۸۶- رضا: از پاسداران فعال گوهردشت.
- ۸۷- محمد: معروف به «گیر محمد» از پاسداران فعال در گوهردشت.
- ۸۸- ابوالفضل: از پاسداران فعال گوهردشت.

مختصری درباره مقامهای رژیم آخوندی

علاوه بر مزدورانی که مستقیماً در قتل عام سال ۶۷ دست داشتند، گزارشهای زیادی از زندانیان در دست است که مقامهای رژیم در سالهای قبل و بعد آن نیز شخصاً در شکنجه زندانیان دست داشته‌اند. گزارشهای متعدد حاکی از شرکت مستقیم هادی غفاری نمایندهٔ اسبق مجلس ارتعاج در شکنجه و به خصوص تجاوز به زنان زندانی می‌باشد. زندانیان متعددی در بیان مشاهدات خود به هادی خامنه‌ای (برادر خامنه‌ای و نمایندهٔ مجلس و صاحب روزنامه جهان اسلام) و مجید قدوسی فرزند دادستان اسبق کل انقلاب رژیم اشاره می‌کنند. در میان گزارشهای اسامی بسیاری از مقامهای رژیم، حتی اعضای کابینهٔ خاتمی مشاهده می‌شود. به تعدادی از آنان اشاره می‌کنیم:

- آخوند اسماعیل شوستری، وزیر دادگستری رفسنجانی و خاتمی
- مهاجرانی، معاون پارلمانی رفسنجانی، وزیر ارشاد و سخنگوی دولت خاتمی
- شمخانی، قائم مقام سپاه و وزیر دفاع دولت خاتمی
- احمد توکلی، وزیر سابق کار
- ابوالقاسم سرحدی زاده، وزیر سابق کار
- جواد منصوری، معاون سابق وزارت خارجه
- حسین شهاب الدین، معاون سابق وزارت نفت
- فخر الدین حجازی، نمایندهٔ سابق مجلس
- پاسدار سیف اللهی، فرماندهٔ سابق نیروی انتظامی
- آخوند قراتی، رئیس سازمان مبارزه با بیسوادی

- آخوند ابوالحسن شیرازی، امام جمعه مشهد
  - یکتا، نماینده وقت خمینی در صومعه سرا
  - صفری، فرمانده وقت سپاه در منطقه جنوب
  - آخوند واعظ طبسی، نماینده خمینی و خامنه‌ای در مشهد
  - رحمانی، استاندار وقت باختران
  - شادنوش، استاندار وقت چهارمحال بختیاری
  - شیخ عطار، استاندار سابق آذربایجان غربی
  - بهزادی، رئیس آموزش و پرورش وقت استان گیلان
  - حسین شریعتمداری: سرپرست روزنامه کیهان و نماینده خامنه‌ای در این مؤسسه.
از مسئولان زندان قزلحصار در سال ۶۴
  - محمد داودآبادی با نام مستعار محمد مهرآئین: نایب رئیس کمیته ملی المپیک، رئیس فدراسیون ورزش‌های رزمی، رئیس فدراسیون جudo و رئیس فدراسیون جانبازان و معلولین، مسئول لجستیک وزارت سپاه، او مسئول شعبه ۷ اوین و از شکنجه‌گران اصلی آن جا بود. لاجوردی چندین بار گفته بود که وی ستون دادستانی می‌باشد.
  - فاضل: عضو هیأت علمی دانشگاه ملی (بهشتی). سربازجوی شعبه ۷ اوین مسئول شکنجه افراد تیمهای عملیاتی، بازجوی متیره رجوی و همسرش.
- هم چنان که ملاحظه می‌کنید در میان این عده از امام جمعه گرفته تا وزیر و وکیل و استاندار و رئیس آموزش و پرورش و نایب رئیس کمیته المپیک و عضو هیأت به اصطلاح علمی دانشگاه دیده می‌شود. یعنی در سیستم خمینی شرط اول قدم اثبات وفاداری به او، شلیک بر مغز و قلب مجاهدین است. و صد البته که این تعداد فقط نمونه‌هایی از این دستگاه جهنمی شقاوت و سفاکی است.

www.KetabFarsi.com

نگاهی به
وضعت زندانها
پیش از قتل عام

نگاهی به وضعیت زندانها پیش از قتل عام

برای درک همه جانبیه‌تر از فاجعه قتل عام سال ۶۷ لازم است مروری داشته باشیم بر وضعیت زندانها در آن ایام.

بنا بر گزارش‌های متعدد زندانیان، از ماهها قبل مقاومت اسیران مجاهد در برابر زندانیان اوج بی‌سابقه‌یی گرفته بود. دژخیمان نیز با درماندگی، از یک سو سرکوب زندانیان را شدت بخشیده بودند و از سوی دیگر در تدارک توطئه برای یک سره کردن کار زندانیان بودند. در این بخش دو گزارش خلاصه شده، از مجموعه گزارشها، که مربوط به اوین و گوهردشت می‌باشند، را تهیه کرده‌ایم که به تنهایی گویا می‌باشند. برای جلوگیری از تکرار، قسمتهایی از این گزارشها حذف و بازنویسی شده‌اند.

نویسنده گزارش اول مدت ۱۲ سال در زندان خمینی به سربرده و اکتون به عنوان یک مجاهد رزمی‌در ارتش آزادیبخش به انجام وظایف انقلابی خود مشغول است. او در گزارش خود نوشته است: «از روز اول اسفند ۶۶ تفکیک زندانیان در زندان گوهردشت آغاز شد. قبل از آن زندانیان را براساس مواضعشان جدا کرده بودند. این بار نفرات هر سلول را با هم بیرون می‌آوردند و به ردیف روی زمین می‌نشانند. بعد آنها را تک تک به داخل یک اتاق برده و سؤال می‌کردند: «نام و ... اتهام». اگر فرد می‌گفت: «هوادار مجاهدین». ۵ نفر پامداری که در آن جا آماده ایستاده بودند روی سرش می‌ریختند و او را به شدت کتک می‌زدند. بعد می‌پرسیدند: «نظرت راجع به سازمان چیست؟». و دست آخر این که: «آیا سازمان را محکوم می‌کنی یا نه؟» این روند کار آنها بود. بعد بچه‌ها در پنج بند فرعی پخش کردند. تعداد زندانیان هر فرعی از ۲۰ تا ۴۵ نفر بود. در سال ۶۶ دیگر بچه‌ها منتظر نمی‌ماندند تاریخی بیاید و بگوید که حتماً

باید بپرید یا توبه کنید. بلکه یک گام به جلو برداشته و رژیم را در حالت دفاع قرارداده بودند. بچه‌ها می‌دانستند پایستی تمام انرژی و توان خود را صرف رو در رویی با خمینی کنند. در غیر این صورت انفعال و بریدگی حتمی بود. این روند از یکی دو سال پیش شروع شده بود. اما آن‌چه که بعداً به این حوادث شتاب مضاعف بخشد، تشکیل ارتش آزادیبخش ملی و خبرهای عملیات پی در پی نظامی بود که به زندان می‌رسید. اخبار جدید باعث می‌شد تا بچه‌ها با روحیه و توان هر چه بیشتر به مقاومت در برابر پاسداران پردازند. به خصوص خبر پیوستن زندانیان آزاد شده به ارتش آزادیبخش به این مشعله مقاومت دائم می‌زد. زندانیان تازه دستگیر شده‌یی هم بودند که به عنوان یک سازمان به داخل اعزام شده و دستگیر شده بودند. این افراد با انگیزه و روحیات تازه‌یی به داخل زندان می‌آمدند و فضای زندان را عوض کردند.

سال ۶۷ را ابتدا با ماجراهی از اوین دنبال می‌کنم. در اوین (بنده ۴) فشار زیادی بود. مسائل صنفی در بن بست کامل قرار داشت. نه پولی در کار بود و نه فروشگاهی. جیره غذایی هم نصف شده بود. هواخوری هم نداشتیم. اعتراضها و اعتصابها مرتب‌آدامه داشت. رژیم از شکنجه بچه‌ها نتیجه مثبتی به دست نیاورده بود. در بنده ۱ بالا افرادی بودند که حکم‌شان بیش از ۱۰ سال و کمتر از ابد بود. یک شب حادثه‌یی روی می‌دهد که بر روی سیر حوادث مؤثر است. پاسداری برای گرفتن آمار روزانه با پوتین وارد اتاق بچه‌ها می‌شود. بچه‌ها اعتراض می‌کنند و حاضر به دادن آمار نمی‌شوند و از رفتن وی به داخل سلوولها جلوگیری می‌کنند. پاسدار مزبور بعد از ساعتی با یک گله پاسدار بر می‌گردد. همه را به داخل حیاط می‌برند. از روی کارت شناسایی زندانی، اسمها را تک به تک می‌خوانند. از همان جا تا طبقه بالا با مشت و لگد و کابل و چماق زندانیان را می‌زنند و به داخل بنده می‌اندازند. بچه‌ها هم متقابلاً در داخل بنده جمع می‌شوند شروع به خواندن سرود قهرمانان در زنجیر می‌کنند. پاسداران به صورت وحشیانه تری بچه‌ها را زیر کتک و ضرب و شتم می‌گیرند. این ماجرا تا آخر شب و تا نفر آخر ادامه می‌یابد. فردا افسر نگهبان زندان به نام پاسدار عباس فتوت به بنده آمده و به مسئول بنده می‌گوید: «اما در داخل بنده به شما کاری نداریم. در مقابل شما هم به حاکمیت ما بیرون از بنده‌تان کاری نداشته باشید». به این ترتیب رژیم می‌پذیرد که در محدوده داخل بنده بچه‌ها آزاد هستند. در اوایل خردادماه ۶۷ بنده ۴ (ملی کشها) به زندان گوهردشت منتقل می‌شوند به جای آنها حدود ۱۵۰ نفر از بچه‌های گوهردشت را به اوین منتقل می‌کنند. این نقل و انتقال‌ها، سیاست جدید رژیم برای جلوگیری از گسترش و رشد اعتراضها

بود. رژیم نمی خواست به هیچ وجه ماجرای بند ۱ در جاهای دیگر تکرار شود. محصول گسترش مقاومت جمعی در این دوره برای بچه ها تهاجم و جسارت بیشتر بود. از جمله این اقدامات جسورانه فرار از زندان بود. به عنوان نمونه به یکی از آنها اشاره می کنم. طبقه سوم اوین ساختمان موسوم به آسایشگاه است که تمام سلولهای آن انفرادی است. در یکی از سلولهای آنفر به اسمی اسدالله (همایون) بنی هاشمی، نصرالله بخشایی و حسن فارسی، زندانی بودند. در اردیبهشت ۶۷ رئیس زندان اوین (آنخوند مرتضوی) به سلول آنها می آید و می گوید حکم اعدام شما صادر شده و به زودی آن را اجرا می کنیم. آنها بعد از این حرف تصمیم به فرار از زندان می گیرند. اول خرداد ماه حسن از محمد رضا نعیم که به صورت موقت در انفرادی بوده، یک تیغ ارَّه ۱۰ سانتی می گیرد. با آن میله های پنجه سلول را می بُرند و پس از آماده کردن همه مقدمات و شناساییهای لازم، غروب روز ۱۴ خرداد ۶۷، از سلول فرار می کنند. هنگام پریدن از دیوار بیرونی پای نصرالله می شکند. در نتیجه وقت زیادی را صرف چانه زدن با نصرالله می کنند که او را همراه خود بپرند. اما او قبول نمی کند. و همانجا می ماند. آن دو نفر تا اتوبان می دوند. زندانیان بلا فاصله پس از مطلع شدن از فرار آنها اتوبان را می بندد و با تعداد زیادی پاسدار مشغول گشتن و جب به وجہ منطقه می شوند. نصرالله در همان دقایق اول در دره کنار زندان دستگیر می شود. چند ساعت بعد حسن و اسدالله را هم دستگیر می کنند. این جریان تمام سیستم حفاظتی رژیم را به هم می ریزد. رژیم از این که ۳ زندانی از محکمترین و مطمئن ترین زندان او توanstه اند فرار کنند بسیار خشمگین شده بود. این ۳ مجاهد را جزو اولین سری قتل عامهای مرداد ماه به شهادت رسانندند.

در این حال و هوا بودیم که خبر عملیات آفتاب به زندان رسید. تصور این که سازمان تا اعماق خاک میهن پیشروی کرده و ضربه آن چنان بزرگی به رژیم زده بسیار انگیز اند بود. یک شب ناصریان، رئیس زندان گوهردشت، به داخل بند آمد. بچه ها به وضعیت صنفی اعتراض کردند. علی آذرش گفت: «چرا مارا به بهداری نمی برد، چرا امکانات به ما نمی دهد؟». جزو بحث بالا گرفت. رئیس زندان گفت: «ما در حال جنگ هستیم». بعد اضافه کرد: «جنگ اصلی ما با سازمان شمامست، شما نمی دانید مسعود و مریم چه شرارتی می کنند. نمی دانید در مرزها چه خبر است». علی گفت: «پس شما از ما دارید انتقام می گیرید». او گفت: «نه، هنوز انتقام نگرفته ایم. اگر بخواهیم انتقام بگیریم کاری می کنیم باور نکردنی». چند ماه بعد معنای انتقام آنها را بهتر فهمیدیم.